

FRA-sajtóközlemény
Bécs, 2021. november 18.

Terrorizmus elleni küzdelem az alapvető jogok tiszteletben tartása mellett

A terrorcselekmények az emberek életére és biztonságára nézve súlyos fenyegetést, az államok számára pedig komoly biztonsági kihívást jelentenek. Ugyanakkor, a terrorizmus veszélyével szembeni küzdelmet segítő jogszabályok és szakpolitikák, az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) új jelentése szerint, közvetlenül vagy közvetve az alapvető jogok és szabadságok jelentős korlátozásával járhatnak. Szakértői meglátásokból merítve a jelentés azt vetíti előre, hogy a terrorizmus elleni küzdelmet hogyan segítheti a nagyobb fokú jogi egyértelműség, a gyakorlati iránymutatás és a szilárdabb biztosítékok nyújtása.

„A terrorizmus azonnali pusztító hatása fájdalmasan nyilvánvaló. Az általa kiváltott félelem és bizalmatlanság azonban mélyreható és hosszú távú romboló hatással van a társadalomra. Egyértelmű, hogy meg kell védeni az embereket az ilyen támadásokkal szemben”- mondja [Michael O’Flaherty](#), az FRA igazgatója. „Ennek során gondosan mérlegelni kell a terrorizmusellenes intézkedések hatását is. Ez a jelentés támpontot fog nyújtani az uniós és nemzetpolitikai döntéshozók számára az ilyen intézkedések jogi megfelelésének biztosításában.”

A jelentés a terrorizmus elleni küzdelem területén az EU fő büntetőjogi eszközének számító (EU) 2017/541 irányelvet vizsgálja. [Az irányelv alapvető jogokra és szabadságokra gyakorolt hatását](#) mérlegeli. Emellett betekintést nyújt a gyakorlati szakemberek és az e területen mélyreható ismeretekkel rendelkező más szakértők által az irányelv rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazásával kapcsolatban szerzett tapasztalataiba.

Az irányelv célja, hogy segítsen az országoknak megbirkózni a terrorizmus jelentette fenyegetéssel. A terrorizmus elleni jogszabályok, szakpolitikák és intézkedések azonban gyakran hatással vannak az alapvető jogokra: az egyéneket, csoportokat és a társadalom egészét érintik.

Egy bíró ezzel kapcsolatban így nyilatkozott az FRA-nak: „Ha mindig a bomba felrobbantására várok, az emberek azt fogják mondani, hogy az igazságszolgáltatás nem jól működik, és nem véd más alapvető jogokat; ha nagyon hamar beavatkozom, a kritikusok azt kérdezik, hogy még mindig demokratikus ország vagyunk-e. Nagyon nehéz megtalálni az egyensúlyt.”

A jelentés tényeken alapuló tanácsadást nyújt annak érdekében, hogy Unió-szerte ösztönözze a politikai döntéshozókat az irányelv rendelkezéseinek az alapvető jogokkal teljes összhangban történő alkalmazására:

- **Határozza meg pontosan a terrorizmus büntetőjogi jelentését:** a terrorista bűncselekmény tág meghatározása lehetővé teszi annak szabad értelmezését. A nagyobb jogi egyértelműség biztosítaná, hogy az országok Unió-szerte következetesen alkalmazzák a terrorizmus elleni jogszabályokat.
- **Tartózkodjon a törvényes cselekmények terrorizmusként való minősítésétől:** az irányelv terrorizmushoz vezető bűncselekménnyé nyilvánít egyes tevékenységeket, mint például a radikális nézetek nyilvános kifejezését, a kiképzést vagy a konfliktusövezetekbe való utazást. Ez növeli annak kockázatát, hogy a hatóságok az újságírók, humanitárius szervezetek, kutatók, művészek stb. általi szabad véleménynyilvánítást, tájékozódást vagy

mozgást tévesen terrorizmusnak tekintik. Ez rámutat arra, hogy a terrorizmus területén nyomozóknak iránymutatásra és képzésre van szüksége ahhoz, hogy egyértelműen különbséget tudjanak tenni a jogszerű cselekmények és a terrorizmus között.

- **Nyújtson megfelelő hatékonyságot a nyomozás során:** a terrorizmus megelőzése érdekében a nyomozók gyakran széleskörű vizsgálati hatáskörrel rendelkeznek, ideértve a megfigyelést és a hírszerzést is. Ez érintheti az adatvédelmet, a magánélet tiszteletben tartásához való jogot és az igazságszolgáltatáshoz való jogot. Az országoknak megfelelő hatékonyságot, egyértelmű engedélyezési szabályokat és ellenőrzést kell biztosítaniuk, hogy a nyomozások célzottak és indokoltak legyenek.
- **Ne különböztessen meg hátrányosan bizonyos csoportokat:** a vallásos követők, különösen a muszlimok nagyobb valószínűséggel lehetnek bűnügyi nyomozások alanyai. Egyes vallási gyakorlatok tévesen a radikalizálódás jeleként is értelmezhetők. Iránymutatásra és képzésre van szükség az ilyen előítéletek és félreértések elkerülése érdekében, valamint adatgyűjtésre a különböző csoportok kitettségének értékelése céljából.
- **Az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosítása a büntetőjogon túl:** Egyes országok olyan nem büntetőjogi intézkedéseket is alkalmaznak, mint a házi őrizet, az utazási tilalom, valamint a gyanúsítottak, a bűnösök, sőt néha a felmentettek megfigyelése. Az ilyen közigazgatási intézkedésekre kevesebb korlátozás vonatkozik, mint a büntetőjogiakra, és azokat szélesebb körben alkalmazzák, gyakran a hírszerző szolgálatoktól származó információk alapján. Ez megnehezíti az igazságszolgáltatást. Az országoknak egyértelmű szabályokat és feltételeket kell alkalmazniuk az ilyen intézkedések során. Lehetővé kell tenniük azt is, hogy az emberek hatékonyan megtámadják a rájuk vonatkozó intézkedéseket. E tekintetben a felügyeleti szerveknek megbízatással és hatáskörrel kell rendelkezniük a nem büntetőjogi intézkedések elleni panaszok kezelésére.

A jelentés segíteni fogja az uniós és nemzeti politikai döntéshozókat a terrorizmus elleni hatékony küzdelemben és az alapvető jogok érvényesítésében.

Az Európai Bizottság felkérte az FRA-t, hogy segítse őket az irányelv hatásának értékelésében, [és támogassa a szintén a mai napon kiadott sajtó értékelésüket is.](#)

A megállapítások alapját másodelemzés, valamint a következő hét uniós ország szakembereivel és szakértőivel készített interjúk képezik: Belgium, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Spanyolország és Svédország. Az FRA bírákat, ügyvédeket, ügyészeket, bűnüldöző szerveket, civil társadalmi szereplőket, felügyeleti szakértőket és tudományos szakembereket kérdezett meg.

További információ az alábbi elérhetőségen kérhető: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642